

VOOR U GELEZEN

Van morele stress naar morele veerkracht

Morele stress is het wrange gevoel dat zorgverleners ervaren wanneer zij hun waarden en visie op goede zorg niet in de praktijk kunnen brengen. De spanning die daarbij ontstaat kan inspireren en een doel geven om naar te streven. Wanneer zorgverleners echter frequent en/of intens geconfronteerd worden met de kloof die er bestaat tussen wat zij beschouwen als goede zorg en de zorg die in de praktijk wordt gebracht, raakt dit aan hun identiteit als zorgverlener en als mens. Morele stress is dus een 'diepere' vorm van stress die kwalitatief verschilt van 'gewone' werkstress (vb. een drukke werkdag) of emotionele stress (vb. het moeilijk hebben bij een overlijden)

Chronische morele stress is gerelateerd aan burnoutsymptomen zoals emotionele uitputting, een verminderd gevoel van persoonlijke bekwaamheid, cynisme en desensitisatie: zorgverleners laten zich niet langer meer door de zorg laten raken. We zien dan ook vaak dat zorgverleners op automatische piloot werken en zich niet meer engageren voor de 'extraatjes' in de zorg. Een gevolg hiervan is dat de zorgverlener letterlijk vervreemd van het werk en van de redenen waarvoor hij in de eerste plaats voor een zorgjob gekozen heeft. Het werk is niet langer betekenisvol. Morele stress is verder ook gerelateerd aan een dalende arbeidstevredenheid, verloop van zorgpersoneel en een dalende kwaliteit van zorg.

Het ervaren van morele stress is op zich een teken dat men als zorgverlener betrokken is op de kwaliteit van de zorg. Het is dan ook niet mogelijk, noch wenselijk om morele stress uit de zorgsector te bannen. Wel is het belangrijk dat zorgverleners, leidinggevendenden, teams en organisaties morele stress leren **herkennen, bespreekbaar stellen en hanteren**. Morele stress kan op die manier de motor vormen voor kritische reflectie over de kwaliteit van de zorg en zodoende worden omgebogen tot een **morele veerkracht**.

De **onderzoekscluster Verpleegkunde** van de **Hogeschool West-Vlaanderen** ontwikkelde – met de steun van het Europees Sociaal Fonds en de Vlaamse overheid en in samenwerking met Woonzorggroep GVO- een website rond morele stress en morele veerkracht, waarop een uitgebreid instrumentarium wordt voorgesteld.

Meer lezen? www.morelestress.be

celine.baele@howest.be

projectmedewerker Morele

Onderzoekscluster Verpleegkunde

Rijselstraat 5

8200 Brugge Sint-Michiels